

Załącznik do uchwały Nr 4/141/22
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 1 lutego 2022 r.

OPINIA

dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie *Strategii rozwoju gminy Czernikowo na lata 2022-2030* ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*

Na podstawie art. 10f. ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i poz. 1834) Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, po analizie projektu *Strategii rozwoju gminy Czernikowo na lata 2022-2030*, **opiniuje projekt dokumentu negatywnie w zakresie sposobu uwzględnienia w ww. projekcie dokumentu ustaleń i rekomendacji odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*.**

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10f. ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, projekt strategii rozwoju gminy jest przedkładany zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Natomiast zgodnie z art. 10f. ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym zarząd województwa wydaje ww. opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju gminy.

Województwo kujawsko-pomorskie posiada strategię rozwoju województwa, przyjętą uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku (*Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*, dalej: *Strategia*), w której zawarto rozdział pt. *Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie*. Rozdział ten bezpośrednio odnosi się do zakresu wydania niniejszej opinii. W *Strategii* wskazane zostało, że wśród ustaleń odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, a więc niezbędnych do uwzględnienia m.in. w dokumentach poziomu lokalnego jest m.in.: *Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Obszary Strategicznej Interwencji*. W rozdziale *Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego*, w tym na rys. 41a-41d, 42-44, zostały przedstawione kluczowe zagadnienia formułujące politykę przestrzenną Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Po przeanalizowaniu przesłanego przez Pana Tomasza Krasickiego Wójta Gminy Czernikowo, pismem z dnia 4 stycznia 2022 r., projektu *Strategii rozwoju gminy Czernikowo na lata 2022-2030* stwierdzono, że w niewystarczający sposób uwzględniono w nim ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, zawarte w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+*. W stosunku do ustaleń *Strategii*, dotyczących zagadnień *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-*

pomorskiego oraz Obszarów Strategicznej Interwencji, stwierdzono, że w projekcie *Strategii rozwoju gminy Czernikowo na lata 2022-2030* części z ww. ustaleń nie uwzględniono w ogóle lub uwzględniono w niewłaściwy sposób.

Podstawę do wydania negatywnej opinii stanowi brak lub niewłaściwe uwzględnienie w projekcie *Strategii rozwoju gminy Czernikowo na lata 2022-2030* ustaleń *Strategii* szczególnie istotnych dla kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, w tym także aspektów istotnych dla rozwoju gminy w najbliższej dekadzie oraz pozwalających we właściwy sposób określić rolę i znaczenie gminy w rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego, a mianowicie:

1) W zakresie systemu przyrodniczego:

- a) brak prawidłowo przedstawionych zasięgów obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo na terenie gminy – Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej (rys. 41a zawarty w *Strategii*, uchwała nr XI/257/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej), obszarów Natura 2000: Włocławska Dolina Wisły, Nieszawska Dolina Wisły, Dolina Dolnej Wisły (rys. 41a zawarty w *Strategii*). Za niewłaściwe metodologicznie uważa się przedstawianie obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo (Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej, obszarów Natura 2000 Włocławska Dolina Wisły oraz Nieszawska Dolina Wisły), jedynie za pomocą fragmentu granic ich zasięgów jako obiektów liniowych. Tak przyjęta metoda uniemożliwia identyfikację zasięgów obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo, które są formami powierzchniowymi. Ponadto zwraca się uwagę, że przyjęcie odrębnego oznaczenia dla każdej formy ochrony przyrody wymaga jej spójnego przedstawienia jako formy powierzchniowej, zarówno na rysunku modelu jak i w jego legendzie, w taki sposób, aby możliwe było jej rozróżnienie – np. za pomocą innego sposobu oznaczenia granicy zasięgu (z ewentualnym zastosowaniem szrafu na powierzchni zasięgu formy ochrony przyrody). W związku z faktem, że wszystkie obszary Natura 2000 występujące na terenie gminy zawierają się w całości w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej na jej terenie, proponuje się dokonanie zbiorczego określenia wskazanych form ochrony przyrody (np. „Obszary szczególnie cenne przyrodniczo i krajobrazowo”) z podaniem nazw tych form w legendzie rysunku modelu.

2) W zakresie systemu transportowego:

- a) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy elementów infrastruktury transportowej obsługujących i planowanych do obsługi kluczowych zewnętrznych relacji transportowych województwa wraz z podaniem ich numeracji oraz relacji – Międzynarodowej Drogi Wodnej E40 oraz linii Kolei Dużych Prędkości nr 5 w ramach Centralnego Portu Komunikacyjnego (tab. 3 i opis. s. 117-118 zawarte w *Strategii*),
- b) brak uwzględnienia w części opisowej modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy relacji transportowej elementu infrastruktury transportowej obsługującego kluczowe zewnętrzne relacje transportowe województwa – drogi krajowej nr 10 (tab. 3 i opis s. 117-118 zawarte w *Strategii*). Wskazuje się, że w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Czernikowo droga ta nie

została wskazana jako element infrastruktury transportowej obsługującej kluczowe zewnętrzne relacje transportowe województwa.

3) W zakresie Obszarów Strategicznej Interwencji zidentyfikowanych na poziomie regionalnym, określonych w *Strategii* oraz właściwego uwzględnienia w polityce lokalnej (zgodnie z tab. 8 zawartą w *Strategii*):

a) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy przynależności gminy Czernikowo do OSI „Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia”. Na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz na s. 60 projektu *Strategii rozwoju gminy Czernikowo na lata 2022-2030* słusznie wskazano, że gmina przynależy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia w ramach II poziomu prowadzenia polityki terytorialnej w województwie. Zwraca się jednak uwagę, że w tabeli na s. 218 *Strategii*, Miejski Obszar Funkcjonalny Bydgoszczy i Miejski Obszar Funkcjonalny Torunia, objęte zostały Obszarem Strategicznej Interwencji – OSI „Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia”. Wobec tego w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy należy wskazać, że gmina przynależy do OSI „Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia”.

4) W zakresie projektów kluczowych:

a) brak uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy projektu kluczowego planowanego do realizacji na terenie gminy Czernikowo – 459. *Przebudowa linii kolejowej nr 27* (zgodnie z wykazem projektów kluczowych *Strategii*, zawartym na s. 201),

b) brak uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy projektów kluczowych planowanych do realizacji na terenie gminy Czernikowo – 428. „*Stopień wodny Siarzewo*” oraz 429. *Budowa drogi dojazdowej od przeprawy na stopniu wodnym Siarzewo w kierunku do drogi krajowej nr 10* (zgodnie z wykazem projektów kluczowych *Strategii*, zawartym na s. 201).

Ponadto, niezależnie od wskazanych powyżej zastrzeżeń, które stanowią podstawę do wydania opinii negatywnej dla projektu *Strategii rozwoju gminy Czernikowo na lata 2022-2030* wskazuje się, że:

1) mapa 6. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Czernikowo” charakteryzuje się niską czytelnością oraz brakiem poprawności kartograficznej w zakresie uwzględnienia zagadnień *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego* oraz *Obszarów Strategicznej Interwencji*, wynikających ze *Strategii* dla rozwoju gminy Czernikowo, Ponadto niektóre oznaczenia są podobne i mogą powodować błędną interpretację jak np. oznaczenie korytarzy ekologicznych i gmin wymagających wsparcia do tworzenia przestrzeni inwestycyjnej o znaczeniu lokalnym,

2) wartym do uwzględnienia na rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy zagadnieniem są zasięgi korytarzy ekologicznych przebiegających przez teren gminy wg IBS PAN w Białowieży. W odniesieniu do zapisów projektu *Strategii rozwoju gminy Czernikowo na lata 2022-2030* na s. 11 i 47, wskazuje się, że korytarzami ekologicznymi przebiegającymi przez teren gminy Czernikowo wg aktualizacji korytarzy ekologicznych IBS PAN w Białowieży z 2012 roku są: Dolina Drwęcy (KPnC-13E), Lasy Czernikowskie (GKPnC-12A) oraz Dolina Dolnej Wisły (GKPnC-10B). Wobec obecnego sposobu przedstawienia powyższych zagadnień

w projekcie *Strategii rozwoju gminy Czernikowo na lata 2022-2030*, zwraca się szczególną uwagę, że są to formy powierzchniowe – niewłaściwie metodologicznie jest zatem przedstawienie wyłącznie fragmentu granic tych form, co uniemożliwia identyfikację ich zasięgu,

- 3) w części opisowej modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy nie uwzględniono miejscowości Czernikowo jako ośrodka lokalnego w hierarchii sieci osadniczej województwa kujawsko-pomorskiego – opis zawarty na s. 46 dokumentu nie odwołuje się do funkcji siedziby gminy w hierarchii sieci osadniczej województwa (rys. 41a zawarty w *Strategii*),
- 4) na mapie 6. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Czernikowo” zagadnienie obszaru zasobu gleb najwyższych klas nie zostało przyporządkowane do *Kluczowych elementów budujących potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa*, a zawarte w sekcji „Użytkowanie terenu”,
- 5) w legendzie rysunku modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy przynależność gminy do OPPT Torunia uwzględniono w ramach sekcji „Obszary prowadzenia polityki terytorialnej”, co sugeruje przynależność gminy do kilku partnerstw w ramach IV poziomu prowadzenia polityki terytorialnej w województwie. Wskazuje się, że właściwą kategorią zagadnień dla powyższego uwarunkowania są *Założenia polityki terytorialnej województwa*, w której właściwie uwzględniono przynależność gminy do Stołecznego Obszaru Rozwojowego oraz Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia,
- 6) bardzo istotnym uwarunkowaniem rozwojowym, wartym uwzględnienia w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy jest projekt kluczowy 435. *Budowa S10* (dwa z czterech rozważanych do realizacji korytarzy tej drogi przebiegają przez teren gminy Czernikowo), zgodnie z wykazem projektów kluczowych *Strategii*, zawartym na s. 201,
- 7) na s. 57 projektu *Strategii rozwoju gminy Czernikowo na lata 2022-2030* wskazano: „Na poniższych mapach przedstawiono w ujęciu graficznym obszary strategicznej interwencji zidentyfikowane dla województwa kujawsko-pomorskiego, z uwzględnieniem przynależności do nich gminy Czernikowo.” Nie jest jasne, co jest intencją powyższego sformułowania, gdyż w rozdziale „3.3 Obszary strategicznej interwencji (OSI)” nie zawarto map odnoszących się do Obszarów Strategicznej Interwencji z uwzględnieniem przynależności do nich gminy Czernikowo. Jak wskazano wcześniej w opinii, gmina przynależy do OSI „Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia”. Wprowadzie na s. 60 dokumentu zamieszczono rysunek odnoszący się do *Założeń polityki terytorialnej województwa*, gdzie przedstawiono Miejski Obszar Funkcjonalny Bydgoszczy i Miejski Obszar Funkcjonalny Torunia, jednakże nie odniesiono się w żaden sposób do identyfikacji tych Miejskich Obszarów Funkcjonalnych jako jednego Obszaru Strategicznej Interwencji, do którego przynależy gmina Czernikowo – OSI „Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia”,
- 8) w celu zachowania zgodności z ustaleniami *Strategii*, model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Czernikowo powinien zawierać zagadnienia takie jak: zasięg obszarów szczególnie cennych przyrodniczo i krajobrazowo wraz z podaniem nazw własnych wymaganych form ochrony przyrody, określenie siedziby gminy w hierarchii sieci osadniczej województwa, elementy infrastruktury transportowej obsługujące i planowane do obsługiwanie kluczowych zewnętrznych relacji transportowych województwa wraz z podaniem ich numeracji i relacji, przebieg drogi

wojewódzkiej wraz z jej numeracją, obszar zasobu gleb najwyższych klas, kategorię do jakiej zaklasyfikowano gminę w *Koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa, Obszar Strategicznej Interwencji zidentyfikowany na poziomie regionalnym, Założenia polityki terytorialnej województwa* oraz projekty kluczowe planowane do realizacji na terenie gminy. Powyższe elementy muszą się także odnosić do ich właściwych kategorii zagadnień wynikających z *Koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego i Obszarów Strategicznych Interwencji*, zawartych w *Strategii*.

Informuje się także o przyjęciu w dniu 2 września 2021 r. uchwałą nr 34/1474/21 przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego *Wytycznych dotyczących zachowania spójności projektów strategii rozwoju gmin oraz strategii rozwoju ponadlokalnego sporządzanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego z ustaleniami Strategii Przyspieszenia 2030+*. **Powyższe Wytyczne mogą ułatwić wprowadzenie niezbędnych poprawek i uzupełnień do projektu strategii rozwoju gminy, gdyż określono w nich optymalny sposób uwzględnienia poszczególnych zagadnień.**